

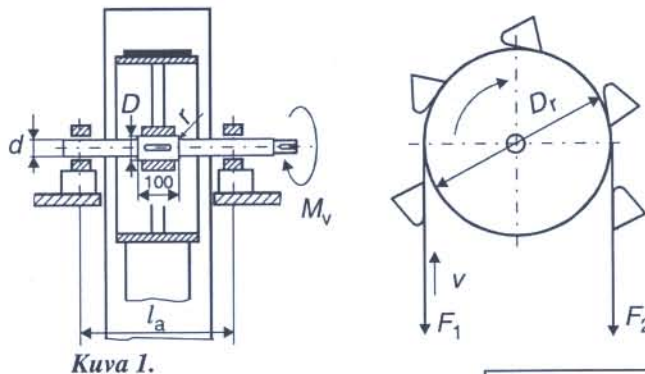
Kon-41.003 Koneenosien suunnittelu

Tentti 11.5.2006

Osa B Kirjallisuuden käyttö sallittu; ratkaistujen tehtäväkokoelmien käyttö kielletty!

Tehtävä 1 (6 p.)

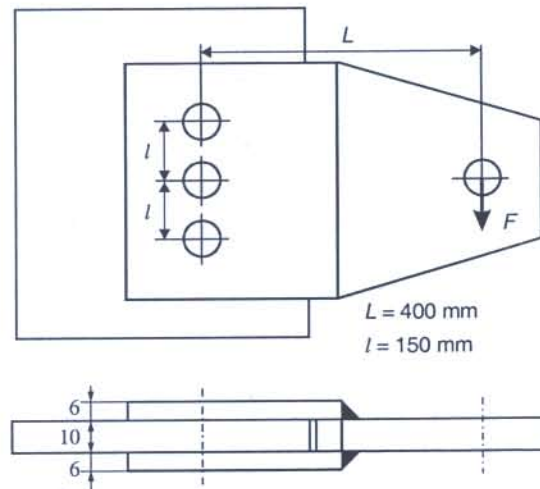
Kauhanostimen akselikonstruktio ja laakerointi on kuvassa 1. Nostimen käyttöteho $P = 11$ kW ja pyörimisnopeus $n_a = 80$ r/min. Akselikuorma $F = F_1 + F_2 = 12$ kN (laakerivälin keskellä). Kauhanostimen akselin halkaisija $d = 75$ mm, olakkeen halkaisija $D = 90$ mm ja pyöristyssäde $r = 6$ mm. Akselin pinnankarheus $R_a = 1,6$ μm . Laakeriväli $l_a = 650$ mm ja keskellä olevan olakkeen pituus $l = 100$ mm. Laske akselin varmuus väsymisen suhteen olakkeen kohdalla. Vääntömomentin amplitudin arvioidaan olevan $M_{va} = 0,5M_{vm}$, M_{vm} on käyttötehosta laskettu vääntömomentti, joka vääntömomentin keskiarvo. Akselin materiaali on S355, jonka loviherkkyys $q = 0,8$.

Kuva 1.

Tehtävä 2 (6 p.)

Kuvan mukainen kannake on valmistettu teräslevystä ja se on kiinnitetty palkkiin kolmella soviteruuvilla ($\phi 20$). Laske eniten kuormitetun ruuvin leikkausjännitys ja pintapaine (ruuvin ja palkin välillä), kun kuorma $F = 30$ kN. (Kitkavoimia ei oteta huomioon).

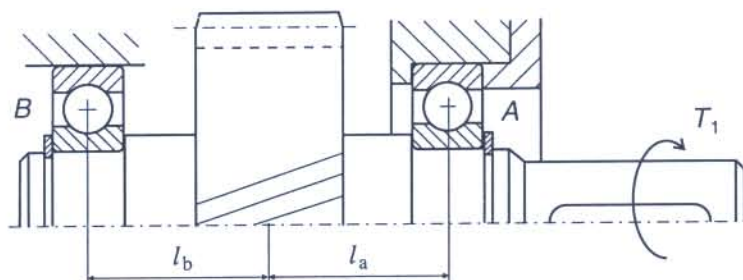

Kuva 2.

Tehtävä 3 (6 p.)

Kuvan 3 vaihteen akseli on laakeroitu kahdella urakuulalaakerilla 6012 ($d = 60$ mm, $D = 95$ mm, $C = 29,6$ kN, $C_0 = 23,2$ kN). Hammasvoimien perusteella on saatu laakerin A säteiskuormaksi $F_r = 7253$ N ja lisäksi laakeri ottaa vastaan aksiaalivoiman $F_a = 1700$ N. Akselin pyörimisnopeus on $n = 37,4$ r/min.

- Laske laakerin A kestoikä käyttötunteina.
- Mikä on voitelun vaikutus kestoikään, kun voiteluöljynä on vaihteistoöljy Mobilgear 630 ja öljy sisältää EP-lisäaineita. Käyntilämpötilaksi arvioidaan 70 °C, jolloin voiteluaineen kinemaattinen viskositeetti $\nu \approx 50$ mm^2/s .

Kuva 3.